

Na odklad má vliv hodnocení z MŠ a měsíc narození dítěte

Česká republika patří k rekordmanům v počtu udělovaných odkladů školní docházky. Nedávné šetření výzkumníků Pedagogické fakulty UK se zaměřilo na důvody tohoto jevu.

Mezi dětmi, které dostávají odklad školní docházky, jsou častěji děti z nepodnětného prostředí, které mají horší výsledky v některých dovednostech (předmatické dovednosti, zrakové vnímání). U dětí rodičů s vyšším vzděláním rozhoduje o odkladu nejčastěji měsíc narození dítěte, rodiče mají obavy, zda by mezi spolužáky uspělo, když by bylo jedním z nejmladších ve třídě. Rodičů, kteří se rozhodli v roce 2012/2013 zažádat o odklad školní docházky pro své dítě, bylo v České republice celkem 22 procent. Je to číslo několikrát převyšující procento odkladů v sousedních zemích. Na Slovensku jich bylo 8 procent, v Německu také 8 procent a v Rakousku dokonce jen 4 procenta.

Postoje rodičů k odkladům školní docházky představil rozsáhlý výzkum Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty v Praze, kterého se zúčastnilo 2008 rodičů předškoláků z 95 mateřských škol. Šetření nebylo zaměřené pouze na postoje k odkladům. Ukázalo, že dnešní předškoláci jsou mnohem lépe připraveni na výuku matematiky, než byli jejich prarodiče (diagnostiku matematických dovedností a zrakového vnímání podstoupilo 795 dětí). Rodiče si též chtějí vybírat školy sami a nejsou spokojeni se spádovostí, přičemž rodinné zázemí hraje při výběru školy zcela zásadní roli.

Mezi důvody, které hrají roli při uvažování o odkladu, najdeme doporučení z mateřské školy, od lékaře, doporučení od učitelů při zápisu. Největší procento (38 procent) rodičů však uvádí, že tím hlavním důvodem o odklad zažádat, bylo jejich vlastní rozhodnutí. Když však sečteme podněty z vnějšku, dostaneme číslo ještě větší. Zvláště u sociálně slabších rodičů, pak doporučení z mateřské školy hraje při rozhodování o odkladu velkou roli. Podle závěrů analýzy má dítě, u kterého paní učitelka v MŠ označila školní zralost na škále 1–5 hodnotou 4 nebo 5 a zároveň se narodilo v červnu až srpnu, 91 procentní pravděpodobnost odkladu školní docházky. Na rozdíl od dítěte, kterého paní učitelka oznámkovala hodnotou 1–3 (spíše školně zralé dítě), a které se narodilo v červnu až srpnu, u toho se pravděpodobnost odkladu pohybuje pouze okolo 20 procent.

Ukázalo se, že rozhodování rodičů ovlivňuje nedůvěra ve vzdělávací systém – nevěří, že by i slabší nebo mladší dítě mělo šanci ve škole uspět. I proto můžeme vidět velký rozdíl v tom, jak se rodiče rozhodnou. Narodilo-li se dítě v červenci, zvažuje odklad 29 procent rodičů, u dětí narozených v srpnu pak 43 procent. Zajímavé je také, že za stejných podmínek, při kterých se zohledňuje datum narození a výsledky v diagnostice, uvažují o odkladu rodiče v daleko větší míře u chlapců, než u dívek.

Rodiče chtějí zvýšit šance dětí na úspěch

Autoři analýzy shrnuli výpovědi do tří skupin. Do první patří důvody zdůrazňující znevýhodnění dítěte (nebude stačit spolužákům, špatná grafomotorika, není dostatečně samostatné, špatně mluví, atd). Druhá skupina argumentů se týká ohledů zdůrazňujících dobro dítěte (chceme dítěti prodloužit dětství, má větší šanci být ve škole úspěšné), poslední

skupinou jsou argumenty, které se odkazují k vnějším podmínkám (příští rok bude větší šance dostat se do menší třídy, mnoho dětí má odklad, bojíme se poslat dítě bez odkladu).

Uvažování o odkladu vychází obvykle z kombinace důvodů a roli zde hraje i to, že rodiče škole a školskému systému nedůvěřují. To potvrzuje i další část šetření, ve kterém vyšlo najevo, že téměř 91 procent dotázaných rodičů si myslí, že by měli mít právo školu pro své dítě vybírat, a jen 9 procent z nich je pro zachování spádovosti. Podrobnější výsledky a souvislosti šetření se dočtete v připravované publikaci Davida Gregera, Jany Strakové a Jaroslavy Simonové, která by měla vyjít v roce 2015 v nakladatelství Karolinum.

Článek vyšel v [5. čísle časopisu Zvoní](#), který vychází v rámci projektu [Pojďte do školky](#).